

Kopipapir og grafisk papir
– Produktblad for miljørigtige offentlige indkøb (GPP)

1 Anvendelsesområde

Dette produktblad vedrører indkøb af **kopipapir og grafisk papir**. Denne produktgruppe omfatter ark eller ruller af ubeskrevet papir, som anvendes til at skrive på eller til udskrivning og kopiering (op til 170g/m²).

Færdige papirprodukter som f.eks. skriveblokke, tegnebøger, kalendere, manualer osv. er ikke omfattet.

Kriterierne er hentet fra EU's miljømærke¹, Nordic Swan² og Blue Angel³.

Der angives forskellige kriterier for:

- Papir fremstillet af genvundne papirfibre, genbrugspapir (fokus for Blue Angel-mærket)
- Papir fremstillet af nye træfibre (fokus for EU's miljømærke og Nordic Swan-mærket).

De ordregivende myndigheder anbefales at henvise til begge disse sæt af kriterier som alternative måder til opfyldelse af målsætningen om indkøb af miljøvenligt papir med henblik på at maksimere konkurrencen og undgå forskelsbehandling.

2 De væsentligste miljøpåvirkninger

Påvirkning	Forholdsregler
<ul style="list-style-type: none">• Ødelæggelse af skovområder og potentielt tab af biodiversitet• Emissioner til luft og vand under fremstilling af papirmasse og papir• Stort energi- og vandforbrug ved fremstillingen• Forbrug af kemikalier ved fremstillingen• Affaldsdannelse ved fremstillingen, f.eks. kasserede materialer og slam	<ul style="list-style-type: none">• Indkøb af papir fremstillet af genvundne papirfibre (genbrugspapir) eller papir fremstillet af træfibre fra lovligt og/eller bæredygtigt fældet tømmer• Indkøb af papir, der er fremstillet med et lavt energiforbrug og med lave emissioner• Undgåelse af visse stoffer ved fremstillingen eller blegningen af papir.

¹ Se: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm

² Se: <http://www.svanen.nu/>; kriterier under: <http://www.svanen.nu/Eng/criteria/kriterie.asp?pgn=44>

³ Se: <http://www.blauer-engel.de/index.htm>; kriterier under: http://www.blauer-engel.de/englisch/vergabe/download_uz_e/e-UZ-014.pdf og http://www.blauer-engel.de/englisch/vergabe/download_uz_e/e-UZ-072.pdf

3 Papir fremstillet af genvundne fibre – Kriterier for miljørigtige offentlige indkøb

3.1. Genbrugspapir – Centrale kriterier for miljørigtige offentlige indkøb

Bemærk: Hvis der er fastsat andre kriterier for papir til professionel udskrivning, skal det angives i skemaets sidste kolonne.

Kopipapir og grafisk papir til almindelig kontorbrug	Papir til professionel brug
Emne	
Indkøb af genanvendt kontorpapir fremstillet af 100 % genvundne papirfibre.	Indkøb af genanvendt kontorpapir fremstillet af mindst 75 % genvundne papirfibre.
Specifikationer	
<p>1. Papiret skal være fremstillet af mindst 100 % genvundne papirfibre. Genvundne papirfibre dækker både fibre, der er genvundet af affald fra forbrug, og genvundne fibre fra papirfabrikker, også kaldet udskudspapir. Fibre, der er genvundet af affald fra forbrug, kommer fra forbrugere, kontorer, kopicentre, bogbindere og lignende. Verifikation: Mærkning med et type I-miljømærke, som f.eks. EU's miljømærke, anses for at være tilstrækkelig dokumentation, hvis det oplyses, at papiret er fremstillet af 100 % genvundne papirfibre. Anden relevant dokumentation, som f.eks. et teknisk dossier fra producenten eller en testrapport fra et anerkendt organ, accepteres også.</p>	<p>1. Papiret skal være fremstillet af mindst 75 % genvundne papirfibre. Genvundne papirfibre dækker både fibre, der er genvundet af affald fra forbrug, og genvundne fibre fra papirfabrikker, også kaldet udskudspapir. Fibre, der er genvundet af affald fra forbrug, kommer fra forbrugere, kontorer, kopicentre, bogbindere og lignende. Verifikation: <i>Idem</i></p>
<p>2. Papiret skal som minimum være ECP-papir (elementær klorfri). Det accepteres også, hvis det er TCF-papir (total klorfri). Verifikation: Alle produkter, der er mærket med EU's miljømærke, anses for at overholde kravene. Andre former for nationale type I-miljømærker, der opfylder ovenstående kriterium, accepteres også. Anden relevant dokumentation, som f.eks. et teknisk dossier fra producenten eller en testrapport fra et anerkendt organ, accepteres også.</p>	<i>Idem</i>
<p>3. For at garantere, at det papir, der tilbydes for kontormaskiner, er egnet, sendes en prøve af papiret til myndighederne med henblik på kvalitetskontroller.</p>	<i>Idem</i>

3.2. Genbrugspapir – Omfattende kriterier for miljørigtige offentlige indkøb

Bemærk: Hvis der er fastsat andre kriterier for papir til professionel udskrivning, skal det angives i skemaets sidste kolonne.

Kopipapir og grafisk papir til almindelig kontorbrug	Papir til professionel brug
Emne	
Indkøb af genanvendt kontorpapir fremstillet af 100 % genvundne papirfibre.	Indkøb af genanvendt kontorpapir fremstillet af 75 % genvundne papirfibre.
Specifikationer	
<p>1. Papiret skal være fremstillet af 100 % genvundne papirfibre, hvoraf mindst 65 % kommer fra fibre, der er genvundet af affald fra forbrug. Genvundne papirfibre dækker både fibre, der er genvundet af affald fra forbrug, og genvundne fibre fra papirfabrikker, også kaldet udskudspapir. Fibre, der er genvundet af affald fra forbrug, kommer fra forbrugere, kontorer, kopicentre, bogbindere og lignende.</p> <p>Verifikation: Mærkning med et type I-miljømærke, som f.eks. EU's miljømærke, anses for at være tilstrækkelig dokumentation, hvis det oplyses, at papiret er fremstillet af 100 % genvundne papirfibre. Anden relevant dokumentation, som f.eks. et teknisk dossier fra producenten eller en testrapport fra et anerkendt organ, accepteres også.</p>	<p>1. Papiret skal være fremstillet af mindst 75 % genvundne papirfibre, hvoraf mindst 80 % kommer fra fibre, der er genvundet af affald fra forbrug. Genvundne papirfibre dækker både fibre, der er genvundet af affald fra forbrug, og genvundne fibre fra papirfabrikker, også kaldet udskudspapir. Fibre, der er genvundet af affald fra forbrug, kommer fra forbrugere, kontorer, kopicentre, bogbindere og lignende.</p> <p>Verifikation: <i>Idem</i></p>
<p>2. De økologiske kriterier under EU's miljømærke eller andre former for nationale type I-miljømærker, som direkte vedrører papirfremstilling (og ikke fabrikkens forvaltningsmetoder) skal opfyldes. Kriterierne i deres helhed kan ses på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EU's miljømærke: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/product/p_g_copyingpaper_en.htm <p>Verifikation: Alle produkter, der er mærket med EU's miljømærke, anses for at overholde kravene. Andre former for nationale type I-miljømærker, der opfylder ovenstående kriterier, accepteres også. Anden relevant dokumentation, som f.eks. et teknisk dossier fra producenten eller en testrapport fra et anerkendt organ, accepteres også.</p>	<i>Idem</i>
<p>3. For at garantere, at det papir, der tilbydes for kontormaskiner, er egnet, sendes en prøve af papiret til myndighederne med henblik på kvalitetskontroller.</p>	<i>Idem</i>

3.3 Forklarende noter

Hvidhedsgrad: Den ordregivende myndighed kan vælge en hvidhedsgrad på under 90 %. Vælges en hvidhedsgrad på over 90 %, skal papiret behandles med optiske blegemidler. Hvidhedsgrader helt ned til 60 % er af tilstrækkelig god kvalitet til almindeligt kontorbrug, men det er en smagssag.

Miljømærkningskriterier: Det er muligt at angive, at de kriterier, der ligger til grund for et bestemt miljømærke, skal opfyldes, forudsat at kriterierne er anvendelige og passende til at definere produktet, og forudsat at andre former for bevis for overensstemmelse også accepteres. For at få mere at vide henvises til det vedlagte faktablad om anvendelsen af miljømærker i forbindelse med offentlige indkøb [Fact Sheet on the use of Ecolabels in public procurement](#).

Angivelse af detaljerede kriterier: De samlede kriterier er indeholdt i baggrundsrapporten [Background Product Report](#).

Specifikationer eller tildelingskriterier: Hvis den ordregivende myndighed ikke er sikker på de miljømærkede produkters pris eller tilgængelighed på markedet, kan ovennævnte specifikationer anvendes som tildelingskriterier. Hvis der anvendes et pointbaseret evalueringssystem, kan disse kriterier f.eks. vægtes med 15 % i den endelige evaluering. Alternativt kan der gennemføres indledende markedsundersøgelser for at få klarlagt, om produkterne er tilgængelige på markedet.

4 Papir fremstillet af nye træfibre fra bæredygtig og/eller lovlig skovdrift – Kriterier for miljørigtige offentlige indkøb

4.1 Nye træfibre fra bæredygtig og/eller lovlig skovdrift – Centrale kriterier for miljørigtige offentlige indkøb

Kopipapir og grafisk papir
Emne
Indkøb af kontorpapir fremstillet af nye træfibre fra lovligt og/eller bæredygtigt fældet tømmer (og som eventuelt indeholder en procentdel genvundne fibre).
Specifikationer

1. De nye træfibre til produktion af papirmasse skal komme fra lovlige kilder.

Verifikation: Certifikater for forvaltningskæden for træfibre certificeret som FSC⁴, PEFC⁵ eller anden relevant dokumentation accepteres som bevis for, at produkterne opfylder specifikationerne. Træets lovlige oprindelse kan også påvises med et sporingssystem. Disse frivillige systemer kan være certificeret af en tredjepart og indgår ofte som en del af ISO 9000 og/eller ISO 14000 eller forvaltningssystemet EMAS.

Hvis træet stammer fra et land, der har underskrevet en frivillig partnerskabsaftale med EU, kan FLEGT-licensen anvendes som bevis for træets lovlige oprindelse⁶

Hvad angår ucertificerede nye træfibre, skal de bydende angive type (art), mængde og oprindelse af de fibre, der er anvendt i papirmassen og i papirproduktionen, samt en erklæring om, at de er produceret på lovlig vis. Fibrene skal kunne spores gennem hele produktionskæden, fra skoven til det færdige produkt.

I visse tilfælde, hvor den indsendte dokumentation ikke anses for at være tilstrækkelig til at bevise, at produktet opfylder de tekniske specifikationer, kan de ordregivende myndigheder anmode leverandørerne om at indsende yderligere oplysninger eller dokumentation.

1. Papiret skal som minimum være ECP-papir (elementær klorfri).

Verifikation: Et teknisk dossier fra fabrikanten anses for at være tilstrækkelig dokumentation.

Tildelingskriterier

⁴ FSC (Forest Stewardship Council): <http://www.fsc.org/en>

⁵ PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification): <http://www.pefc.org/internet/html>

⁶ FLEGT (handlingsplanen for retshåndhævelse, god forvaltningspraksis og handel på skovbrugsområdet) blev vedtaget af EU i 2003. Handlingsplanen indeholder en række foranstaltninger til at forhindre ulovlig træfældning i udviklingslande. Den definerer en licensordning for tømmer, som garanterer, at importerede træprodukter stammer fra lovligt fældet tømmer. For at opnå denne licens skal der indgås frivillige partnerskabsaftaler mellem tømmerproducerende lande og EU. Tømmerprodukter, som er produceret på bæredygtig vis i lande, der har indgået disse aftaler, certificeres med licensen. For flere oplysninger henvises til: <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>

Der vil blive tildelt yderligere point for:

Træ fra bæredygtig skovforvaltning: Der vil blive tildelt yderligere point i forhold til mængden af nye træfibre til fremstilling af papirmasse, der stammer fra skove, hvor det kan verificeres, at driften foregår efter principper og foranstaltninger, som sigter mod bæredygtigt skovbrug, forudsat at disse kriterier karakteriserer og er relevante for produktet. For skove i Europa skal ovennævnte principper og foranstaltninger som minimum opfylde kravene i de fælleseuropæiske retningslinjer for bæredygtig skovforvaltning (Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management), der er vedtaget på ministerkonferencen i Lissabon om beskyttelse af skovene i Europa (2.-4. juni 1998). Uden for Europa skal de som minimum opfylde principperne i det dokument, der er vedtaget på De Forenede Nationers Konference om Miljø og Udvikling (Rio de Janeiro, juni 1992) og, hvis relevant, de kriterier eller retningslinjer for bæredygtig skovforvaltning, der er vedtaget som led i internationale og regionale initiativer (ITTO, Montreal Process, Tarapoto Process, UNEP/FAO Dry-Zone Africa Initiative).

Verifikation: Alle produkter, der er mærket med EU's miljømærke, anses for at overholde kravene. Andre former for nationale type I-miljømærker, der opfylder ovenstående kriterier, accepteres også. Certifikater for forvaltningskæden for træfibre certificeret som FSC⁷, PEFC⁸ eller anden relevant dokumentation accepteres også som bevis for, at produkterne opfylder specifikationerne. Anden relevant dokumentation, som f.eks. et teknisk dossier fra producenten eller en testrapport fra et anerkendt organ, accepteres også.

4.2 Nye træfibre fra bæredygtig og/eller lovlig skovdrift – Omfattende kriterier for miljørigtige offentlige indkøb

Kopipapir og grafisk papir
Emne
Indkøb af kontorpapir fremstillet af nye træfibre fra lovligt og/eller bæredygtigt høstede kilder (og som eventuelt indeholder en procentdel genvundne fibre).
Specifikationer
Papiret skal opfylde de specifikationer, der er angivet under centrale kriterier Papiret skal endvidere opfylde følgende specifikationer:
2. Papiret skal som minimum være ECP-papir (elementær klorfri). Det accepteres også, hvis det er TCF-papir (total klorfri). Verifikation: Et teknisk dossier fra fabrikanten anses for at være tilstrækkelig dokumentation.
Tildelingskriterier
Der vil blive tildelt yderligere point for papir, der opfylder tildelingskriterierne under centrale kriterier . Der vil endvidere blive tildelt yderligere point for papir, der opfylder følgende kriterier:

⁷ FSC (Forest Stewardship Council): <http://www.fsc.org/en/>

⁸ PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification): <http://www.pefc.org/internet/html>

2. Miljømærkningskriterier: Produkter, der opfylder miljømærkningskriterierne under EU's miljømærke, og som direkte vedrører papirfremstilling (og ikke fabrikkens forvaltningsmetoder).

Kriterierne i deres helhed kan ses på:

- EU's miljømærke:

ec.europa.eu/environment/ecolabel/product/pg_copyingpaper_en.htm

- **Verifikation:** Produkter, der er mærket med EU's miljømærke, anses for at overholde kravene. Andre former for nationale type I-miljømærker, der opfylder ovenstående kriterier, accepteres også. Anden relevant dokumentation, som f.eks. et teknisk dossier fra producenten eller en testrapport fra et anerkendt organ, accepteres også.

4.3 Forklarende noter

Papir fremstillet af nye træfibre: Det papir, der findes på markedet, er ofte ikke 100 % genbrugspapir og er ikke fremstillet af 100 % nye træfibre, men indeholder derimod en blanding af fibre. Emnet vedrører derfor ikke specifikt papir fremstillet af nye træfibre, men papir, hvori indgår nye træfibre, hvilket gør det muligt at anvende genvundne fibre til papirfremstillingen, forudsat at ovenstående kriterier er opfyldt.

Forøgelse af procentsatserne: I henhold til EU's miljømærke skal mindst 10 % af de nye træfibre stamme fra certificeret bæredygtigt forvaltede skove, mens procentdelen under Nordic Swan er mindst 20 %. FSC og PEFC kan også certificere større procentsatser, som varierer i henhold til strenge krav. For yderligere oplysninger om disse ordninger og betingelserne for anvendelse af logoet henvises til afsnit 6 i baggrundsrapporten [background report](#).

De ordregivende myndigheder kan i forbindelse med tildelingen vælge også at vægte papir fremstillet af en større procentdel nye træfibre fra bæredygtig skovdrift og/eller fibre fra returpapir.

Miljømærkningskriterier: Det er muligt at angive, at de kriterier, der ligger til grund for et bestemt miljømærke, er opfyldt, forudsat at kriterierne er anvendelige og passende til at definere produkterne, og forudsat at andre former for bevis for overensstemmelse også accepteres. For at få mere at vide henvises til det vedlagte faktablad om anvendelsen af miljømærker i forbindelse med offentlige indkøb [Fact Sheet on the use of Ecolabels in public procurement](#).

Angivelse af detaljerede kriterier: De samlede kriterier er indeholdt i baggrundsrapporten [Background Product Report](#).

Tildelingskriterier: De ordregivende myndigheder skal i udbudsbekendtgørelsen og udbudsmaterialet angive, hvor mange ekstra point, hvert enkelt kriterium tildeles. Tildelingskriterierne vedrørende miljø skal i alt udgøre mindst 10 til 15 % af det samlede antal mulige point.